

Marjan SVETLIČIČ: LEKCIJE NOVE MEDNARODNE EKONOMSKE
UREDITVE ZA SODOBNO SVETOVNO GOSPODARSTVO
Teorija in praksa, Ljubljana 2022, let. LIX, št. 2, str. 411–442

Čeprav je bil novi mednarodni gospodarski red (NIEO) večinoma ocenjen kot neuspešen, se zdi, da so njegove ideje aktualne tudi v današnjem kriznem okolju. Novi kontekst jasno kaže na neučinkovitost obstoječe liberalne mednarodne ureditve, ki kliče po globokih spremembah, tako kot je bilo v času boja držav v razvoju za NIEO. Članek ugotavlja, da so njegova načela še dandanes aktualna. Izpostavlja, katera je treba spremeniti in katera nova uvesti, vse na podlagi lekcij NIEO. Članek skuša razrešiti dileme, ali naj novi red temelji bolj na mednarodnem pravu ali pa na redu, ki temelji na pravilih, kot okviru za globalno upravljanje in ali mora predlagani novi vključujoči svetovni gospodarski red temeljiti na vrednotah (in katerih?).

Ključni pojmi: nova mednarodna ekonomska ureditev, nov vključujoč globalni gospodarski red, red, temelječ na pravilih, vrednote, načela, mednarodno pravo, globalno upravljanje, lekcije

Danica FINK-HAFNER, Tamara DAGEN, Mitja HAFNER-FINK:
RAZISKOVALNE TEMATIKE NA POLJU VISokega ŠOLSTVA V ČASU
IZZIVOV GLOBALIZACIJI
Teorija in praksa, Ljubljana 2022, let. LIX, št. 2, str. 443–463

593

Članek predstavlja analizo ugotovitev fokusnih skupin, v katerih so znanstveniki in praktiki s področja visokega šolstva iz različnih delov sveta razpravljali o raziskovalnih problemih na visokošolskem polju. V razpravi so upoštevali kompleksnost sodobnih teženj deglobalizacije in spreminjajočih se značilnosti globalizacije. Natančneje, v članku ponujamo sistematični pregled idej, ki so jih razvili udeleženci fokusnih skupin iz različnih delov sveta, ko so razpravljali o internacionalizaciji, globalizaciji in evropeizaciji na visokošolskem polju. Udeleženci fokusnih skupin so se strinjali, da: 1) so teoretične definicije, katere uporabljajo znanstveniki in praktiki, družbene konstruirane na pristranski način (v korist anglo-severnoameriškega zornega kota); 2) znanstveno raziskovanje (še posebej konceptualne opredelitve) morajo bolj upoštevati kontekstualnost in dinamiko časa in prostora; 3) raziskovanje na področju visokošolskega polja je v fazi, ko je za nadaljnji napredek teoretiziranja in dela praktikov potreben nov val teoretično dodelanega in metodološko bolj striktnega globalnega vala empiričnega raziskovanja.

Ključni pojmi: visoko šolstvo (VŠ), metode, teorija, globalizacija, internacionalizacija, evropeizacija

---

Lydia Nyankom TAKYI, Vannie NAIDOO, Courage Simon Kofi DOGBE:
 RAZISKOVANJE RAZMERJA MED VLADNO INSTITUCIONALNO
 PODORO IN IZVOZNO STRATEŠKO USPEŠNOSTJO
 Teorija in praksa, Ljubljana 2022, let. LIX, št. 2, str. 464–486

Članek skozi raziskavo proučuje posredniško vlogo internacionalizacije pri razmerju med finančno vladno podporo in izvozno strateško uspešnostjo ter pri razmerju med nefinančno vladno podporo in izvozno strateško uspešnostjo. Obravnava tudi moderatorsko vlogo strateškega zavezništva v razmerju med finančno vladno podporo in stopnjo internacionalizacije ter med nefinančno vladno podporo in stopnjo internacionalizacije. Del raziskave je presečna anketa, ki je vključevala 301 izvozno podjetje v lasti staroselcev v Gani. Zanesljivost in veljavnost podatkov smo preverili s potrditveno faktorsko analizo, pri čemer je bilo primarno sredstvo analize modeliranje strukturnih enačb, ki smo ga izvedli s programskim orodjem Amos (v.23). Ugotovili smo, da sta tako finančna kot nefinančna vladna podpora neposredno pozitivno vplivali na izvozno strateško uspešnost. Med tema razmerjema je delno posredovala stopnja internacionalizacije. Strateško zavezništvo je pozitivno moderiralo tako razmerje med finančno vladno podporo in stopnjo internacionalizacije kot razmerje med nefinančno vladno podporo in stopnjo internacionalizacije.

Ključni pojmi: finančna vladna podpora; nefinančna vladna podpora; strateško zavezništvo; internacionalizacija; izvozna strateška uspešnost

Žiga VELKAVRH, Aljaž ULE: KAZALNIKI ČLOVEŠKE SOCIALNOSTI
 V SLOVENIJI IN NA NIZOZEMSKEM: LABORATORIJSKI POSKUSI
 MED ŠTUDENTI

Teorija in praksa, Ljubljana 2022, let. LIX, št. 2, str. 487–508

V članku poročamo o nizu ekonomskih poskusov s prostovoljci, zasnovanim za preučevanje razlik v vedenjskih značilnostih med slovenskimi, nizozemskimi in mednarodnimi študenti, ki obiskujejo študij zunaj države rojstva. S pomočjo osmih standardnih nalog (iger) s področja eksperimentalne ekonomije smo opazovali razlike med tremi skupinami udeležencev v solidarnosti, zaupanju, sodelovanju, pozitivni in negativni recipročnosti, dominantnosti, poštenosti in odnosu do tveganja. V nobeni od osmih nalog nismo zaznali značilnih razlik med slovenskimi in mednarodnimi študenti. V primerjavi z nizozemskimi študenti pa smo opazili, da so slovenski študenti bolj solidarni, radodarni in pošteni. To nakazuje na razlike v socialnosti med institucionalno podobnimi, a ideološko različnimi državami, kot sta Slovenija in Nizozemska.

Ključni pojmi: eksperimentalna ekonomija, meddržavna študija, socialnost, teorija iger

---

Marko LOVEC, Faris KOČAN, Melika MAHMUTOVIĆ: »BRUSELJSKI MEHURČEK«: POPULIZEM V SLOVENIJI V KONTEKSTU KRIZ EU
Teorija in praksa, Ljubljana 2022, let. LIX, št. 2, str. 509–528

Članek se osredini na vzpon populizma in evroskepticizma v kontekstu kriz liberalnega internacionalizma in še posebej EU. Sledi pogledu, da je bila zaradi šibke integracije slovenske in evropske politike država dovzetna za trend. Opazuje moderno nacionalistično, postmoderno kozmopolitsko in obmoderno delno modernizirano variacijo populizma. Vključuje podatke iz javnomnenjskih raziskav, političnih programov, fokusnih skupin s podporniki strank in intervjujev z mediatorji med elitnimi in državljanskimi razpravami. Ugotavlja, da je prevladujoč modern ekonomistični-funkcionalistični pogled na EU vplival na različno uokvirjanje razprav, skladno s širšimi političnimi ideologijami. Na desni je bila to retromoderna nacionalistična reakcija na pretirano progresivne politike in institucionalno zasnovo EU, z nekaterimi iliberalnimi obmodernimi elementi, kot sta avtoritarizem in etnokulturno izključevanje. Na levi pa je okrepil obstoječa protislovja z (neo)liberalizmom na ravni politike ter pustil postmoderne postnacionalistični okvir nepovezan z institucionalno strukturo in politikami EU. Članek ponuja nekaj predlogov, kako bolje integrirati politizacijo EU v Sloveniji.

Ključni pojmi: EU, evroskepticizem, populizem, iliberalizem, Slovenija, javno mnenje, politične stranke

Marjan MALEŠIČ: THE ROLE OF NATO AND THE EU IN RESPONSE TO CIVILIAN CRISES
Teorija in praksa, Ljubljana 2022, Vol. LIX, No. 2, pp. 529–547

Contemporary crises are characterised by heterogeneity, endemicity, continuity and complexity. They impact the possibility of national and international crisis management mechanisms functioning, which are themselves also in crisis and must be adapted to the new circumstances. The analysis presented in article is focused on a comparison of NATO's Civil Emergency Planning and the EU's Civil Protection Mechanism. The motivation for forming each was not only functional, but political as well. The factor demotivating states' integration into this field is their fear of losing part of their sovereignty. Countries' cooperation through both mechanisms enables the coordinated, synergetic and successful use of available capabilities in a crisis. While the scope of NATO's and the EU's response to huge crises around the world is impressive, certain shortcomings are revealed when considering individual cases, especially NATO's limited response to the migrant

---

crisis in Europe and the EU's hesitant response to the initial phase of the COVID-19 pandemic.

Keywords: crisis, crisis management, crisis response, NATO's Civil Emergency Planning, EU's Mechanism for Civil Protection, help, migrant crisis, COVID-19 pandemic

Rudi KLANJŠEK: HOUSING ISSUES AND SELF-ASSESSED HEALTH AMONG SLOVENIAN YOUTH IN THE CONTEXT OF UNFAVOURABLE SUBJECTIVE AND STRUCTURAL CONDITIONS

Teorija in praksa, Ljubljana 2022, Vol. LIX, No. 2, pp. 548–567

The housing problems faced by young people are rarely thought of in the context of youth health. This is somewhat surprising because housing problems can be a source of worry and stress which, as shown by past studies, is negatively associated with health. The main aim of the present study was thus to examine whether and how housing status, living conditions, and perceptions of the housing problem are related to stress and the assessment of health among Slovenian young people. In addition, the study explored the effect of young people's economic background since differences in health outcomes are often attributed to differences in socio-economic status. The results indicated that significant direct and indirect relationships exist between the economic situation of the family, housing status, living conditions, and fear of a housing problem. The latter was statistically significantly associated with the feeling of stress that, in turn, was significantly associated with the assessment of health among youth. The results also showed that poor living conditions were directly related to young people's health.

Keywords: housing problems, youth, economic situation, living conditions, stress, health

Pavel VUK, Saša GALIČIČ: SOCIAL DIVERSITY IN LIGHT OF THE INCLUSIVENESS OF HOMOSEXUALLY-ORIENTED MEMBERS OF THE SLOVENIAN ARMED FORCES

Teorija in praksa, Ljubljana 2022, Vol. LIX, No. 2, pp. 568–588

The article brings to Slovenia the first military sociological research on the inclusion of homosexual members in the Slovenian Armed Forces (SAF). Based on focused structured interviews, we studied the issue from two standpoints: the social (perception of lesbians and gays) and institutional aspect (perception of the SAF). The research showed that in a

---

largely heteronormative environment, homosexual members of the SAF are exposed to various forms of verbal discrimination, despite the formal protection of their dignity and integrity. The need to discuss this quite taboo issue is obvious, as is the need to acknowledge the benefits of social diversity in modern military organisations.

Keywords: homosexuality, lesbians, gays, discrimination, Slovenian Armed Forces